

Wandelen langs rivieren en kanalen

► Een afwisselende route die voor een groot deel langs het water loopt. Vanuit Nieuwersluis wandelt u eerst een stukje langs de kronkelende rivier de Vecht, met rechts een in het groen verscholen Waterliniefort en links enkele buitenplaatsen uit de Gouden Eeuw. Dan met het gele rijksvoetveer over het Amsterdam-Rijnkanaal om na een kaarsrecht stuk kanaalweg door te steken naar een bochtig zijriviertje van de Vecht: de Angstel, naamgever van deze route. Over het onverharde jaagpad gaat het op Loenersloot aan. Op de terugweg wandelt u via de oostelijke oever van het kanaal. Dan afslaan bij de Nieuwe Wetering en over een sappige graskade om de buitengracht van Fort Nieuwersluis terug naar het startpunt.

Voetveer over het Amsterdam-Rijnkanaal (foto Remko Dalkmann)

Hemelse Vechtstreek

Nieuwersluis (1) zou eigenlijk Nieuwersluizen moeten heten, want het gehucht telt twee sluizen. De een ligt hier in de Vecht bij de klapbrug en diende vroeger als inundatiesluis in de Hollandse Waterlinie (zie de kadertekst). De andere sluis ligt om de hoek, bij de klapbrug in de Nieuwe Wetering, die de verbinding vormt tussen de Vecht, het **Amsterdam-Rijnkanaal (3)** en de **Angstel (5)**. Dit deel van de Vechtstreek, tussen Nieuwersluis en Breukelen, werd vroeger wel Mennistehemel genoemd. Veel van de rijke kooplieden die hier sinds de 17e eeuw 'hemelse' buitenplaatsen lieten aanleggen – zoals **Rupelmonde** en **Sterreschans (2)** links van u – waren volgelingen van de doopsge-

zinde prediker Menno Simonsz en werden daarom Mennisten genoemd.

Spoorwegknooppunt

Aan de overkant van het **Amsterdam-Rijnkanaal (3)**, een naoorlogse verbreding van het Merwedekanaal (1895), lag vroeger **station Nieuwersluis (4)**. Dit was destijds een belangrijk spoorwegknooppunt, compleet met een brug over de sporen en het kanaal. Hier takte de Haarlemmermeerspoorlijn (1915-1950) richting Vinkeveen af van de hoofdspoorlijn tussen Amsterdam en Utrecht – sinds 1844 bereiden door respectievelijk de Rhijnspoorweg Maatschappij, het Staats Spoor (SS) en de NS. De laatste herinneringen aan dit spoorverleden zijn nu door de spoorverbredingsoperatie uitgewist.

Hollandse Waterlinie

Fort Nieuwersluis is een fort uit de Nieuwe Hollandse Waterlinie, een brede strook land dat onder water gezet kon worden en die liep van de Zuiderzee bij Muiden tot de Biesbosch

onder Gorinchem. De linie is aangelegd vanaf 1815 en heette tot 1860 Utrechtse Linie omdat hij in een wijde boog de stad Utrecht moest omvatten en verdedigen. De voorloper van

deze linie was de Oude Hollandse Waterlinie, aangelegd in de 17e eeuw om het welvarende westen van ons land tegen aanvallers te beschermen. In totaal is de Waterlinie drie

keer geheel of gedeeltelijk onder water gezet: in 1870 (Frans-Duitse Oorlog), in de periode 1914-1918 (Eerste Wereldoorlog) en in 1939 (begin van de Tweede Wereldoorlog).

Voorloper Jac. P.Thijssen

Ook Jac. P. Thijssen, natuurkenner en publicist, stond een kleine eeuw geleden op dit knooppunt van spoor- en waterwegen. In het Verkade album 'De Vecht' uit 1915 schrijft hij: *'Daar op dat station zou je niet denken dat hier vlakbij de mooiste plekjes van Nederland liggen: een kaal steenen station, een kaal kanaal, een kale luchtbrug en een kale waterbrug met wat van die huiverig uitziende brugwachtershuisjes, zoals Waterstaat ze gewoonlijk bouwt. Maar eenmaal over de brug ging het beter, want de hoge wilgen langs de Nieuwe Wetering stonden in volle bloei en de oever was geel van de dotterbloemen.'*

Oeroude Angstel

De Angstel (5), elders beter bekend als de Aa of het Gein, is evenals de Vecht een oeroude zijtak van de Kromme Rijn. Op de westoever, op een kleiige oeverwal, staan sfeervolle boerderijen met rieten daken en in hout

geschulpte 'windveren' langs de voorgevel. Op de oostoever passeert u een opvallend wit huis met een piramidevormig dak: een hergebruikt 'baanvakhuis' van het vroegere lokaalspoor richting Vinkeveen. Aan de overzijde ziet u zijn broertje – de spoorbrug is echter verdwenen.

Torenfort

Fort Nieuwersluis (6) is een omwald en dichtbegroeid torenfort uit 1851 met een 'bomvrij' wachthuis en een geschutsgrage uit 1880-'82. Het fort moest in tijden van nood niet alleen de achterliggende schutsluis verdedigen, maar ook de inundatiesluis in de Vecht bij de klapbrug. Het verdedigingswerk was de opvolger van een reusachtig bolwerk van schansen dat in 1673 om Nieuwersluis heen gedrapeerd werd, nadat Franse troepen hier in het Rampjaar 1672 hadden huisgehouden. Inmiddels is het fort eigendom van de Vereniging Natuurmonumenten, waarvan Jac. P. Thijssen een van de oprichters was.

- Afstand:**
11 km - 3 uur
- Startplaats:**
Nieuwersluis, bij Vechtbrug
- Markering:**
ANWB-bordjes en geel-rood-gele stickers
- Bereikbaarheid:**
station Breukelen op 2,5 km of bus vanaf Utrecht CS en Amsterdam Muiderpoort
- Parkeren:**
in Loenen, wandelen over jaagpad (zie stippellijn)
- Horeca:**
Brasserie Vink en Veer, Rijksstraatweg 35, Nieuwersluis en in Loenen

